

คำลงท้ายในภาษาไทย เชียงใหม่

นางสาวรุ่งอรุณ ทิมชุนทเถียร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๗

ISBN 974-563-149-3

009414

i 17129977

FINAL PARTICLES IN CHIANG MAI DIALECT

Miss Roong-a-roon Teekhachunhatean

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์   คำลงท้ายในภาษา เชียงใหม่
โดย   นางสาวรุ่งอรุณ ทิมชุนหเดียร
ภาควิชา   ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์
   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดุษฎีพร ชำนิโรคนาค)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่
ชื่อ	นางสาวรุ่งอรุณ ธิขุณหเสียร
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์
ภาควิชา	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	๒๕๒๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ เพื่อศึกษาลักษณะทางเสียงและการแบ่งประเภทตามลักษณะทางเสียงของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่ เพื่อศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ และการแบ่งประเภทตามลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเสียง และลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่

ในการศึกษาลักษณะทางเสียงของคำลงท้ายนั้น ได้พิจารณาคำลงท้ายตามลักษณะทางเสียง ๓ ระบบ ด้วยกันคือ ระบบความสูงต่ำของเสียง ความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ ลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบนี้ นำมาแบ่งประเภทของคำลงท้ายได้ ๑๓ ประเภท

ในการศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายนั้น ได้พิจารณาคำลงท้ายตามเงื่อนไขทางอรรถศาสตร์ ๔ ข้อ คือ ความเบื้องต้น ความบอกข้อมูลใหม่ รูปประโยค และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง จากเงื่อนไขทั้ง ๔ ข้อนี้ นำมาแบ่งประเภทของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่ได้ ๖ ประเภท

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเสียง และลักษณะทางอรรถศาสตร์ของ คำลงท้ายในภาษาไทยใหม่นั้น จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางเสียงนอกจากจะช่วยแบ่ง ความหมายย่อยของคำลงท้ายที่แบ่งตามลักษณะทางอรรถศาสตร์แล้ว ยังแสดงว่า คำลงท้าย ที่แบ่งตามลักษณะทางอรรถศาสตร์นั้น ก็มีลักษณะทางเสียงที่ชัดเจนอีกด้วย เช่น คำลงท้าย ประเภทที่มีความหมายในการสั่ง จะมีระดับความสูงต่ำของเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ หรือ เสียงต่ำ-ตก หรือคำลงท้ายประเภทที่มีความหมายในการบอกข้อมูล จะมีระดับความสูงต่ำ ของเสียงเป็นเสียงกลางระดับ เป็นต้น

ผลงานวิจัยแบ่งเป็น ๗ บท คือ บทที่ ๑ เป็นบทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของ ปัญหา ความมุ่งหมายในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย และคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย บทที่ ๒ กล่าวถึงงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องและการใช้สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียง บทที่ ๓ กล่าวถึงการศึกษาคำลงท้ายใน ภาษาไทยใหม่ตามลักษณะทางเสียง บทที่ ๔ กล่าวถึงความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียง ของคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่ บทที่ ๕ กล่าวถึงการศึกษาคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่ ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์ บทที่ ๖ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของคำลงท้าย ที่แบ่งตามลักษณะทางอรรถศาสตร์และประเภทของคำลงท้ายที่แบ่งตามลักษณะทางเสียง และ บทที่ ๗ เป็นการสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

Thesis Title   Final Particles in Chiang Mai Dialect
Name   Miss Roonq-a-roon Teekhachunhatean
Thesis Advisor   Associate Professor Prakong Nimmanahaeminda
                          Assistant Professor Pranee Kullavanijaya, Ph.D.
Department   Thai
Academic Year   2526

Abstract

The purpose of this thesis is to study final particles in Chiangmai dialect under three headings : first, the study of the prosodic characteristics of the final particles ; second, the study of the semantic characteristics of these particles and third, the study of the relation between the prosodic and the semantic characteristics of these particles.

For the prosodic characteristics, the final particles are studied within three systems : the intonation system, the quantity system and the terminal system. These three systems help classifying the final particles in Chiangmai dialect into 13 types.

For the semantic characteristics, the final particles are studied in relation to four semantic features : presupposition, assertion, syntax and the semantic relationship between the speaker and the hearer. The four semantic features are conditions which classify the final particles in Chiangmai dialect into 6 types.

The study of the relation between the prosodic and the semantic characteristics of the final particles in Chiengmai dialect has shown that the prosodic characteristics help sub classify the types of final particles classified by semantic features and make the meaning of the final particles more precise. Besides, it shows that each of the six semantic types of the final particles also have clear prosodic characteristics, for example, the semantic type which expresses the command have the low level or low-falling intonation; the semantic types which expresses the asserted meaning have the mid-level intonation.

The research is presented in seven chapters. The first chapter is an introduction which states the problem, the purpose, the scope and the process of the research. The second chapter is the review of related literature and the phonological system of Chiengmai dialect. The third chapter concentrates on the prosodic characteristics of the final particles in Chiengmai dialect. The fourth chapter analyzed the meaning of the prosodic characteristics analyzed in chapter 3. The fifth chapter deals with the semantic characteristics of the final particles in Chiengmai dialect. The sixth chapter describes the relation between the types of final particles classified by the semantic characteristics and the types of final particles classified by the prosodic characteristics. The last chapter is the conclusion and suggestions for further studies.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ และรองศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์ ที่ได้กรุณาเอาใจใส่ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล และอาจารย์ ดุษฎีพร ขำนิโรคคานต์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อนึ่ง ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุตาพร สักขณีนาริน ที่ได้เอาใจใส่ให้คำแนะนำอันมีประโยชน์และมีค่ายิ่ง ซึ่งผู้วิจัยไม่อาจละเลยที่จะกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อื่น ๆ และผู้บอกภาษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ครั้งนี้

รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

รุ่งอรุณ ทิฆมชุลทเถียร

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา	๑
๑.๒ ความมุ่งหมายในการวิจัย	๒
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๒
๑.๔ วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๓
๑.๖ คำจำกัดความที่ใช้ตัดสินว่าเป็นคำองท้าย	๔
๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการใช้สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียง	๗
๒.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๒ การใช้สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงของภาษาไทยใหม่	๑๔
๓ การศึกษาคำองท้ายในภาษาไทยใหม่ตามลักษณะทางเสียง	๑๗
๔ ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียงของคำองท้ายในภาษาไทยใหม่ ...	๔๓
๔.๑ ความสัมพันธ์ทางความหมายกับระดับความมุ่งต่ำของเสียง	๔๓
๔.๒ ความสัมพันธ์ทางความหมายกับความถี่ของพยางค์	๔๔
๔.๓ ความสัมพันธ์ทางความหมายกับลักษณะเห็นเสียงในการลงท้ายพยางค์	๕๐
๔.๔ ความหมายของคำองท้ายที่ได้จากลักษณะทางเสียง	๕๔

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

๕	การศึกษาคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์	๖๖
๕.๑	ลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่	๗๖
๕.๒	ประเภทของคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่แบ่งตามลักษณะทาง อรรถศาสตร์	๑๑๕
๖	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของคำลงท้ายที่แบ่งตามลักษณะทาง อรรถศาสตร์ และคำลงท้ายที่แบ่งตามลักษณะทางเสียง	๑๑๙
๗	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๔๐
บรรณานุกรม		๑๔๘
ประวัติผู้เขียน		๑๕๑